

VÄCKELSEN I WING

En väckelsehistoria i Västergötland

SAMMANFATNING

År 1860 predikade Jönköpingspredikanten Svenning Johansson hos Anders Andersson på Ekeberg. Johansson var troligen den första lekmannapredikant som besökte socknen. Anders Andersson var Gunnels farfars far. Förutom att han var ledande i att bilda en missionsförsamling var han också ledamot av kyrkorådet och av skolstyrelsen. Detta är historien om väckelsen i Södra Ving i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet. Tavlan till vänster visar Ekeberg 1927.

Leif och Gunnell Lundin
2019-07-18

Wings Missionsförening

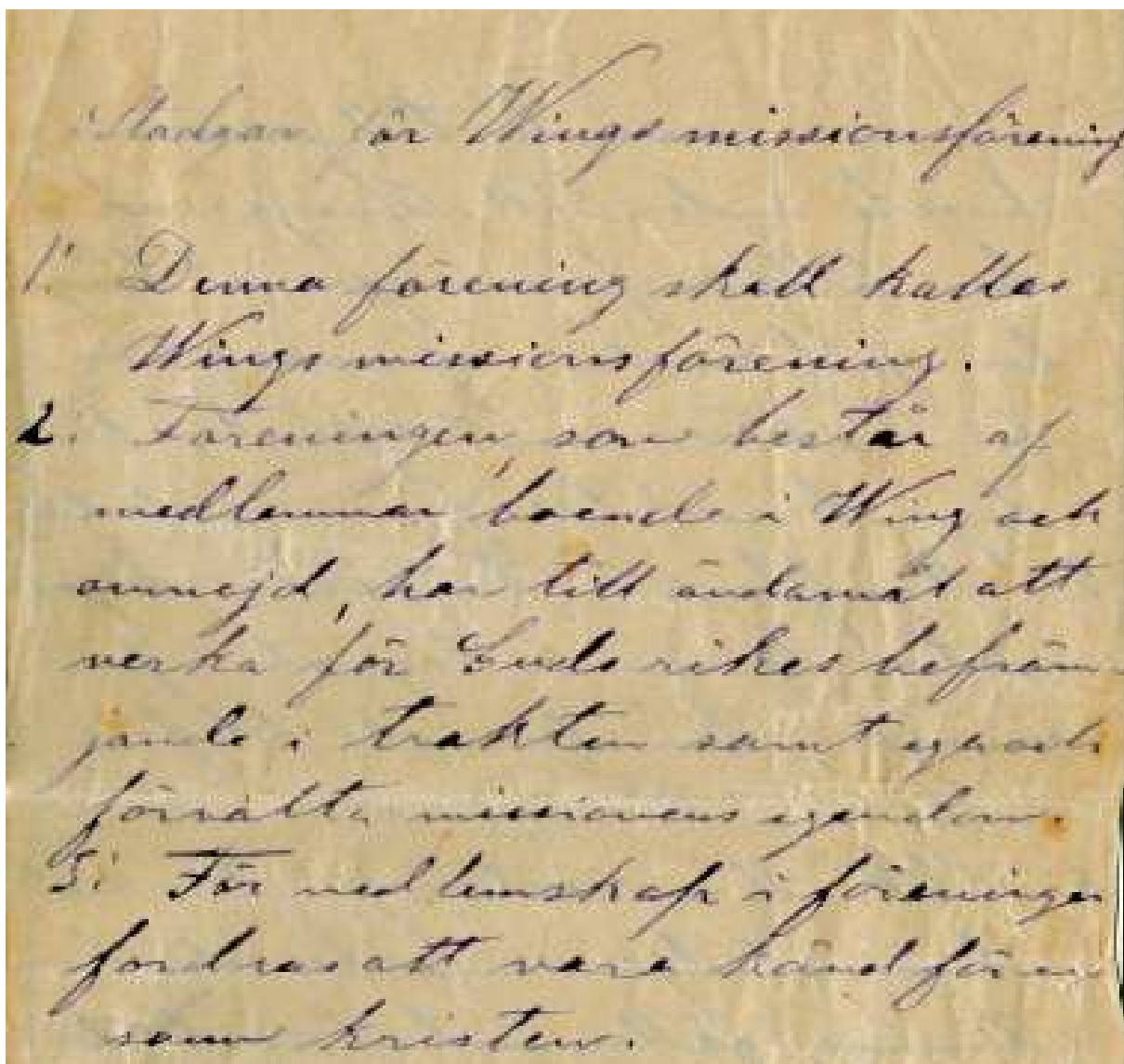
"År 1860 predikade Jönköpingspredikanten Svenning Johansson hos Anders Andersson på Ekeberg, troligen den första lekmannapredikant som besökte socknen". Anders Andersson var Gunnels farfars far. Ekeberg stora hus blev färdigbyggt 1860.

Så skriver Anders Anderssons dotterson Emil Johansson i 40-årsberättelsen för Hökerums Missionsförsamling 1923. Han fortsätter

"år 1867 predikade Johannes Andersson i S Wings kyrka" Under senare hälften av 1870-talet upplevde man "en andlig väckelse, då många kom i nöd över sina synder och sökte och funno frid vid korsets fot"

Konventikelplakatet, som infördes 1726 och gav Svenska Kyrkan i stort sett monopol på kyrklig verksamhet, avskaffades 1858. Därmed blev det möjligt att bilda missionsföreningar och bygga missionshus. Redan före 1853 bildades faktiskt en missionsförening i Jönköping, och från den kom den förste kände lekmannaförkunnaren till Wing, Svenning Johansson. 1852 flyttade han till Rångedala, där han bodde i ett år. Från 1854 var han anställd som resepredikant i Jönköpings Missionsförening. Han var senare under många år medlem av Svenska Missionsförbundets styrelse.

1873-1874 bildades i Wing, senare Södra Ving, en Missionsförening. Nedanstående dokument finns i Hökerums Missionsförsamlings arkiv:

"Stadgar för Wings missionsförening

1. Denna förening skall kallas Wings missionsförening
2. Föreningen, som består av medlemmar boende i Wing och omnejd, har till ändamål att verka för Guds rikes befrämjande i trakten samt ega att förvalta missionens egendom.
3. För medlemskap i föreningen fordras att vara känd som en sann kristen.
4. Medlemmar upptagas i församlingen genom öppen omröstning efter egen önskan. Den som vunnit inträde i föreningen erlägger till dess kassa en årlig avgift af minst – som användes till missionshusets underhåll. Hvarje medlem tillhör föreningen så länge den sjelf önskar, finnes kvar på trakten samt eger den kristliga karakter föreningen fordrar.
5. Om flera än två röster höjas mot en persons intagande i föreningen, kan den icke blifva medlem i densamma.
6. Vid all omröstning, utom hvad i dessa stadgar annorlunda bestämmes, gäller enkel röstpluralitet.
7. För att få uppträda med föredrag i föreningens missionshus eller predikolokaler fästes här såsom för vinnande af medlemskap intet afseende vid någon så kallad bekännelse. Dock skall den som uppträder vara känd som en som kristen samt i hufvudsak verka för Guds rikes främjande.
8. Föreningens angelägenheter ombesörjes af en ordförande, en sekreterare och en kassaman.
9. Tiden för ordinarie sammanträde bestämmas alltid vid näst föregående sammanträde.
10. Extra sammanträde skall hållas efter kallelse av ordföranden i samråd med tre andra medlemmar. I händelse ordföranden icke skulle vilja eller kunna utlysa begärt sammanträde må sådant av medlemmar utlysas då minst fyra af dem därom äro ense.
11. Vid hvarje sammanträde skola minst sju (7) medlemmar vara närvarande om beslut skola avses gällande.
12. Vid årssammanträde väljas ordförande, sekreterare och kassör, äfven avslutas då räkenskaperna.
13. Dess stadgar kunna icke förändras utom vid ordinarie sammanträde sedan förändringen blivit föredragen vid ett föregående sammanträde.

Wid omröstning om förändring af stadgarna fordras två tredjedelars majoritet."

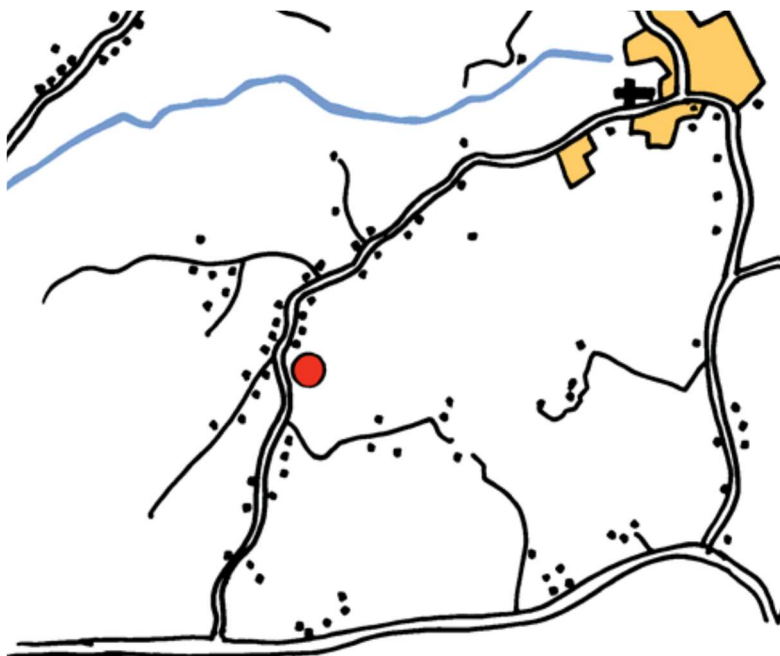
Det finns några intressanta uppgifter i de här stadgarna. Man tänkte sig en årsavgift med ett belopp, som inte verkar ha fastställts. Medlemskapet förutsatte inte någon bekännelse, man skulle bara vara känd som en sann kristen. Dessutom skulle man bo på trakten. För övrigt räckte det med att tre medlemmar röstade emot för att man skulle förvägras inträde.

Romsås Missionshus

Så småningom fick man inte plats i stugorna, och 1875 bildade man en arbetsförening, på initiativ av Anders Andersson, Carl Björling i Romsås och Johannes Samuelsson. Man tillverkade olika saker, som man sålde på offentlig auktion. Medlen skulle användas dels för uppförande av ett missionshus, dels "för bedrivande av mission", varmed avsågs att kalla predikanter.

En av medlemmarna i arbetsföreningen var byggmästare P G Björling i Romsås. Han upplät mark för missionshuset och fick uppdraget att leda bygget. Han tog till rejält och uppförde ett hus med plats för inte mindre än 600 personer. Där fanns även en läktare. Det stod klart 1877.

Romsås Missionshus byggdes på Sigges-gården, senare kallad Svensgården. Några huggna grundstenar finns kvar på platsen.

Romsås missionshus
sydväst om Hökerum,
markerat med rött

Carl och Britta Björling vid Siggessärdén i Romsås. Bilden är tagen under senare delen av 1800-talet.

Marken uppläts mot ett årligt arrende på 49 år. Avgiften var 1 krona per år. Därigenom kunde Missionsföreningen göra en in-teckning av dispositionsrätten och låna pengar till bygget. Ett in-teckningsprotokoll från Åhs härads lagtima Vårtings första allmänna sammanträde 1879 finns bevarat.

Till yttermera visshet hafva vi detta i
 närvarande vittnes öfvervaro med våra
 namns underskrift bekräftat. Romsås sig-
 g.

adr. _____
 af intgsbok. 1
 å intgs-lign. 0.50
 till _____
 adr. 2
 -lign _____
 ret derå _____
 ingsafgift _____
 Summa Fyra kronor 50 öre Anders Andersson i Wing Sjö

siggården den 8 Januari 1879.
 Carl Bjärling, Britta Johansdotter
 Järdegården.
 Revittas: J. A. Svensson Siggas.
 Jöken Svensson, under Rädgården.
 Och som härjemte förklarar ett af denna
 Häradsrätt den 14 Juli 1873 för Carl Bjär-
 ling och hans hustru Britta Johansdotter
 utfärdadt fackbeskrif af ett åttiondedels mantal
 kronoskatt Romsås Siggasgården, meddelat
 Héradsrätten inbäckning uti nämnda, kom-
 munesdel, Missionsföreningen till säkerhet
 för Separationens äro bekräftning af ett jordom-
 råde enligt ofraninbagna kontrakt, som

derom förres med bevis. Som ofran.
 På Hérads Rättens magnat
 J. A. Svensson

Texten lyder som följer:

"Utdrag av inteckningsprotokollet hållet vid Åhs härads lagtima Värtings första allmänna sammanträde i Wäby den 13 Januari 1879.

§128 Under anhållan om inteckning uti ett åttiondedels mantal Romsås Siggasgården ingifver Anders Andersson i Wing Sjögården ett så lydande kontrakt:

"Den plats å ägora till vårt ägande hemman $\frac{1}{8}$ mtl uti Wadstena Krigsmans-hushemmanet Romsås Siggegården, hvarpå Wings missionshus är uppfört, upplåtes härigenom till Missionsföreningens fria disposition, på en tid av Fyratio (49) år från denna dag, emot ett årligt arrende af En krona, som erlägges den 21 December hvarje år, hvilken plats är belägen sydost om landsvägen, utgörande Etthundra fot lång och Etthundra fot bred, beräknadt från landsvägskanten, Och tillåta vi Missionsföreningen att utan vårt vidare hörande låta inteckna detta kontrakt.

Till yttermera visshet hafva vi detta i närvarande vittnens öfvervaro med våra namnunderskrifter bekräftat. Romsås Siggesgården den 8 Januari 1849.

Anders Andersson i Wing Sjögården

Carl Björling, Britta Johansdotter

Jordegare

Bevittnas: S. A. Svensson Siggesgården

Peter Svensson under Trädgården"

Och som här jämte företes ett av denna Häradsrätt den 14 Juli 1873 för Karl Björling och hans hustru Britta Johansdotter utfärdadt fastebref å Ett åttondels mantal kronoskatte Romsås Siggesgården, meddelar Häradsrätten inteckning uti nämnda hemmansdel, Missionsföreningen till säkerhet för Fyratio års besittning af ett jordområde enligt ovanintagna kontrakt, som därom förses med bevis. Som ofvan

På Härad Rättens vägnar

G Söderlund "

Arrendeavgiften var symbolisk: 1 kr år 1879 motsvarar 61 kr år 2015.

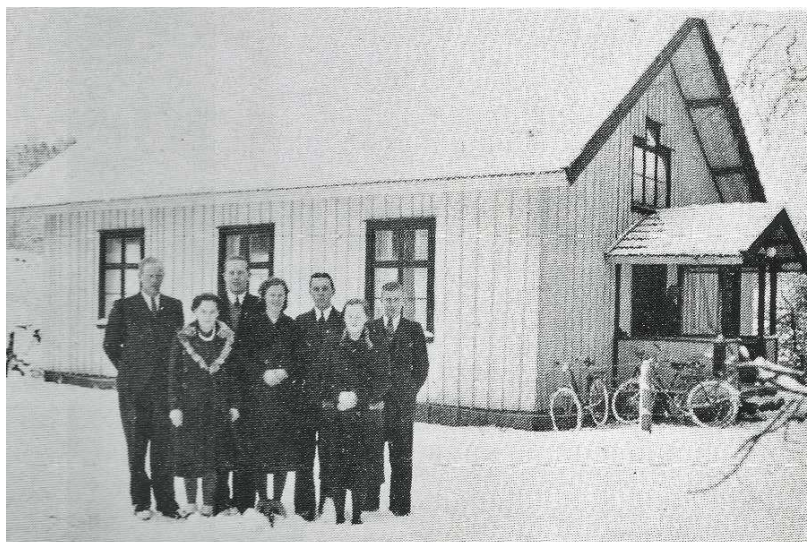
Av församlingens räkenskaper framgår att missionshuset reparerades 1894 för 2 kronor. 1902 hade församlingen funnit att missionshuset var alltför stort och beslöt "att såga av huset på mitten". Det överblivna virket fraktades till Horsared där ett nytt missionshus uppfördes. Missionshuset i Romsås renoverades, varvid många missionsvänner skänkte takspån och ställde upp med frivilligt arbete.

1927 gjordes en tillbyggnad av ett kök, som också skulle kunna användas vid mindre sammankomster. 1928 installerades elektrisk ström i huset. 1937 byggdes ett missionshus i Hökerum och Romsås missionshus revs.

Romsås Missionshus 1937

Horsareds Missionshus
invigdes 1905

En minnessten har rests där
Romsås missionshus låg.
Rester av husgrunden ligger
fortfarande kvar.

Södra Wings kristliga brödraförening

Efter missionshusets uppförande och innan en missionsförsamling bildas, sker en intressant samverkan för missionshusets användning. Förutom för Evangelisk Lutherska predikanter öppnas missionshuset även för baptister och separatister. Detta görs i ordnade former genom en ekumenisk förening. Det kan noteras att en son till Anders Andersson, Anders Peter Andersson, senare blev baptist. Följande dokument finns att läsa i Hökerums Missionsförsamlings arkiv:

Sedan kristliga vänner inom södra
Wings socken år 1877 uppfört ett missionshus kal-
lat Wings Missionshus, för att där få samlas till
uppbyggelse med predikan, bön och sång, samt där-
med Guds rikas utbredande genom Evangelium
ibland alla folk, endast all evan. Lutherska pre-
dikanter. Men, som det under den fria verksamhe-
tens fortgång under de flydda åren visat sig att
ätskilliga af vännerna omfattat annan tro än gämn-
de, dop och nattvard, än den evangeliskt Luth-
ska. Så hafva vi i dag sedan vi förut samtalat om
saken, fattat det beslut att i vårt gemensamma
Missionshus få uppträda såväl för Guds fruktbar
och dygd kärde baptistiske och separatistiske,
som evangeliskt Lutherska präster och predikan-
ter för uppläsande och utläggningar af heliga
texter, och hafva vi härmed än ytterligare under
bön till Gud velat räckta hvarandra handen till
en brödraförening kallad Södra Wings krist-
liga brödraförening, hvars syfte är att evangelisa-
ning behöfver utspridd ibland alla folk både inom
och utom församelslandet.
Att ett gemensamt missionsmöte irligen skall hållas
på en af bestyrelsen förut bestämd och kungjord
tid emellan den 20. Maj och 10 Juli hvilket möte
bör upptaga högst 2-3 dagar. På detta möte bör
skall irligen upptagas en hel heligt till hedna mi-
sionen. Dessa medel översändas af vederbörlig per-
son dit nöden synes vara störst ibland hedningar-
na, samt givna häröfver kungöras senast vid derpå
följande års möte. Att vid detta gemensamma

"Sedan kristliga vänner inom Södra Wings socken år 1877 uppfört ett missionshus kallat Wings Missionshus, för att der få samlas till uppbyggelse med predikan, bön och sång, samt dermed Guds rikets utbredande genom evangelium ibland alla folk, endast af evan. Lutherska predikanter. Men, som det under den fria verksamhetens fortgång under de flydda åren visat sig att åtskilliga af vännerna omfattat annan tro angående, dop och nattvard, än den evangeliskt Lutherska, Så hafva vi idag sedan vi förut samtalat om saken, fattat det beslut att i vårt gemensamma Missionshus få uppträda såväl för Gudsfruktan och dygd kände baptistiske och separatistiske som evangeliskt Lutherska prester och predikanter för uppläsande och utläggningar av bibeltexter, och hafva vi härmed än ytterligare under bön till Gud velat räcka varandra handen till en brödraförening kallad södra Wings kristliga brödraförening, hvars syfte är att evangeli sanning blifver utspridd ibland alla folk både inom och utom färdeneslandet.

Att ett gemensamt missionsmöte årligen skall hållas på en av bestyrelsen förutbestämd och kungjord tid emellan den 20 Maj och 10 Juli hvilket möte bör upptaga högst 2^{ne} dagar. På detta möte skall årligen upptagas en kollekt till hedna missionen. Dessa medel öfversändas af vederbörlig person dit nöden synes vara störst ibland hedningarna, samt quitto häröfver kungöras senast vid derpå följande årsmöte. Att vid detta gemensamma missionsmöte inga frågor rörande skiljelärorna hvare sig i diskussion eller predikan få upptagas eller behandlas utan den stora hufvud- och hjertesanningen om synd och nåd, om människans fall och upprättelsen igenom Gudamenniskan Jesus Christus måtte blifva grundtonen efter den nåd Gud gifver våra blifvande predikanter!

Widare att alla som vilja ingå, som medlemmar i denna förening härnedan teckna sina namn och sedan erlægga en årlig afgift af 50 öre för man och 25 öre för qvinna, hvilken årsavgift skall till kassaförvaltaren vara inbetald före Mars månads utgång hvarje år. Och skola dessa medel användas för missionshuset och vad som blifver öfver sändas till hednamissionen i likhet med den förut nämnda kolekten. Samt att de av vännerna som förut sammanskutit till vår gemensamma skuld å missionshuset såsom hitils fortgå tills det hela blifver betalt. Och är allas vår yttersta vilja att detta hus står såsom en fri gåfva och skänk av oss till missionen, samt underhålles av oss och de av våra efterkommande, som Gud dertill får böja hjerta och sinne på, för all framtid, och får detta hus aldrig användas till någon annan sammankomst än omkring Guds ord.

Widare beslöts nu att styrelsen skulle väjas af minst 5 eller högst 7 personer som såvida dödsfall icke inträffar kvarstå 5 år, hvarav en blifve ordförare en vise ordförare och kassaförvaltare, samt de öfriga ledamöter och har denna bestyrelse endast att ombesörja tiden för det årliga missionsmötet och dertill kalla predikanter. Kassaförvaltaren förer räkning på de medel som inflyta och avsluta årsräkning hvarje år, som vid lägligt tillfälle företes för ordföranden och de öfriga ledamöterna till godkännande och på skrift, dock obetaget för whem som helst inom föreningen att få taga del av räkenskaperna om han så önskar. Widare skall bestyrelsen hafva tillsyn om missionshuset att ingenting förfaller.

Ordföranden sammankallar bestyrelsen så ofta han anser det nödvändigt för angelägnare frågor afgörande, hvarvid protokoll föres öfver beslutet. Den af ledamöterna, som efter af ordföranden erhållen kallelse förfallolöst uteblifver från bestyrelsens sammanträde pliktar för hvarje gång som detta sker 1 krona till föreningens missionskasa, som genast af kassaförvaltaren debiteras som en fodran för inkassering. Dock kunna frågor afgöras när ordföranden och tre ledamöter äro närvarandes. Sådant sammanträde hålles i Misionshuset eller dess grannskap såvida ej särskilda omständigheter göra annan plats bättre passande. Skulle olika åsigt och uppfattning om en sak förekomma vare den mening gällande, som ordföranden biträder.

Widare beslöts att 2^{ne} likalydande exemplar av detta reglemente skulle upprättas hvaraf ordföranden får ett och kasören vise ordföranden ett, samt att ledamöterna får hvar sin afskrift om de så önska, för att samla föreningens medlemmar hvars namn sedan delgifvas kassaförvaltaren för anteckning å särskild namnläng."

Uppenbarligen ersatte Södra Wings Kristliga Brödraförening den tidigare bildade föreningen Wings Missionsförening. Styrelsens antal och annat är desamma. Notera bötesbeloppet, 1 krona, för utebliven närvaro vid styrelsemötet.

Wings Missionsförsamling

I 40-årsskriften för Hökerums Missionsförsamling skriver Emil Johansson:

"Till slutet av 70-talet hade verksamheten gått i mera kyrklig riktning, men eftersom tiden led och kunskapen om Guds ord blev större kom flertalet av de troende till insikt om att Guds församling består av endast på Jesus troende och började man samlas i hemmen i enskildhet för att fira Herrens nattvard. Denna tanke och föresats växte sig allt starkare och starkare fram, att Guds församling bör byggas på biblisk grund."

Den 9 augusti 1883 bildas så en församling. Protokollet från Bildarmötet finns i en svart anteckningsbok, som även innehåller de första stadgarna, en medlemsförteckning och ekonomiredovisningar. Protokollet är underskrivet av Anders Andersson, "för tillfället valdtill sekreterare".

År 1883 den 9 augusti, sammanträdde på Sjögården,
j. Samuelson i Aspåns, j. Skoglund i Härna Björnsjö,
j. Thelin i Töbe Långsk, W. Olafson vid Hult, och
A. Andersson på Sjögården, i ändamål att bilda en
Församling af på Jesus troende medlemmar, i
enlighet med Guds ord; inom Wings.

§1. Församlingens ändamål är, att på grund af
de troendes enhet, sjasam komma i en kropp,
hvars hufvud Kristus är, genom förmaning Tröst
lärdoms deltagande och förbön, söka efterkom-
ma den bibliska förmaningen, att äkta på oss inbördes
till att väcka till kärlek och goda gerningar.

§2. Vilken förmedlingskap i Församlingen, är, att
den som vill inträda i densamma bör vara
af minst tvåårig medlemmar känd sjasam
en gammal och lifvande kristen.

§3. Så vida möjligt ^{skall} ^{bör} hvarje medlem gifva något
bidrag till Församlingens behof; hvilket hvarje
medlem själf bestämmer; och till blifvande kassa-
förvaltaren månaterligen inbetalas.

§4. Församlingen sammanträder så ofta som hon

det nödigt finner, och framdeles derom beslutar.
§5. Församlingens ekonomiska angelägenheter handhas
af framdeles bestämmt antal Tjenare, som af
Församlingen väljas en gång hvarje år, med flertal
sedlar och enkel röst phoralite; och utse desu
inom sig, sekreterare och kassaförvaltare, och
föreslå vi nu att Församlingen väljer sju, till
Tjenare, och af dessa föreslå eller välja tre,
af hvilka en genom lottning, under böna till
Gud, utväljes att blifva Församlingens äldste.

§6. medlemmarnas intagande i Församlingen skall
om så önskas ske med händer på läggning under böna till Gud
och valdes Andersson på Sjögf. att på
så sätt intagas till medlemmar, dem, som Försam-
lingen beslutar att intaga.

§7. Till medlemmar i Församlingen intogs nu Maria
Helena Andersson på Sjögf. samt Gustaf och Axel
Andersson och Carolina och Ahida Andersdotter
alla dessa från Sjögf. ytterligare anmälde flera
att från flera ställen, vid nästa sammankomst
intagas, hvilket utfallet till nästa Thorstag
Kl. 4 eft.m. i Tofve Larragf. - som afvar
A. Andersson
För tillfället vald till sekreterare.

ÅR 1883 DEN 9 AUGUSTI

sammanträdde på Sjögården i S Wing några Missionsvänner vilka voro följande personer: J. Samuelsson i Aspanäs, Johannes Skoglund från Härna Björnsgården, J. Thelin i Töfve Larsagården, Vilhelm Olsson vid Hule Nedregård och Anders Andersson på Sjögården, i ändamål att bilda en församling av på Jesus samtittsoende medlemmar inom S Wing, i enlighet med Guds ord.

Denna lilla församlings stadgar äro följande:

§ 1. Församlingens ändamål är att på grund av de troendes enhet, såsom lemmar i en kropp, vars Hufvud Kristus är, genom förmaning, tröst, lärdom, deltagande och förböner, söka efterkomma den bibliska förmaningen: Att akta på varandra inbördes; för att uppväcka till kärlek och goda gerningar.

§ 2. Villkor för medlemskap i församlingen är: Att den som vill inträda i densamma bör vara av minst tvänne medlemmar känd som en sann och levande kristen.

§ 3. Såvida möjligt är skall hvarje medlem giva något bidrag till församlingens behöf, hvilket belopp hvarje medlem sjelf får bestämma: och till blifvande kassaförvaltare månatligen inbetala.

§ 4. Församlingen sammanträder så ofta som hon det nödigt finner; och framdeles derom beslutar.

§ 5. Församlingens ekonomiska angelägenheter handhafves af framdeles bestämt antal tjenare, som av församlingen väljes en gång hvarje år med slutna sedlar och enkel röstpluralité; och utse dessa inom sig sekreterare och kassaförvaltare; och föreslå vi nu att församlingen väljer sju, till tjenare, och av dessa föreslå eller välja tre av vilka en genom lottning under bön till Gud, utväljes att bliva församlingens äldste.

§ 6. Medlemmarnas intagande i församlingen skall ske, om så önskas, med händers påläggning, under bön till Gud; och valdes Anders Andersson på Sjögården att på så sätt intaga dem som församlingen beslutade intaga.

§ 7. Till medlemmar i församlingen intogs nu äfven Anders Anderssons hustru Maria Helena, samt Gustaf och Axel Anders söner, och Carolina och Alvida Anders döttrar, alla från Sjögården; ytterligare anmälades flera från flera ställen, som vid nästa sammanträde begärde inträde; hvilket sammanträde bestämdes till påföljande torsdag klockan 4 em i Thöfve, Larsagården.

Som ofvan, Anders Andersson

Tillfälligt vald till sekreterare

Dokumentet ovan är en blandning av protokoll och stadgar. Det är att notera att de nya medlemmarna som intas direkt alla kommer från Anders Andersson egen familj.

Vid nyåret 1884 har den nybildade församlingen 52 medlemmar.

Wings församlings medlemmar den 1 Januari 1884			
1	Jonas Svensson Hule		7
2	hustru Christin född Andersdotter		
3	Salomon Jonsson		6
4	hustru Ida. född Johansdotter		
5	Josefina Jonsdotter		
6	Johannis Svensson	afflyttad	
7	hustru Maria född Göransdotter	afflyttad	
8	Anders Johanson	flytt 6	
9	hustru Emmeli född Larssdotter	flytt	
10	Wilhelm Claussön Källebacken		6
11	hustru Amanda född Jonsdotter "		
12	Johan Nilsson Bäckagården		3
13	hustru Lotta Döb "1884	död 1884	
14	enka Eva Nilssdotter Mellomgården		2
15	Johan Carlson	"	5
16	hustru Bätty född Johansdotter "		
17	Carl Carlson	"	2
18	Anna Carlsdotter	" flytt	2
19	August Sten Stafvared. rängedala		4
20	hustru Clara född Johansdotter	"	
21	enka Eva Andersdotter "	"	

- 22 Clas Svenson Ormäsä Rångedala
 23 Silda Nillsdotter Wefverstult "
 24 Sara Nillsdotter Brestorpe " afflyttad
 25 Lotta Andersdotter Mellongården 3
 26 Anders Andersson Sjögården 2
 27 hustru Maria-helena född Lönqvist "
 28 Carolina Andersdotter " 50
 29 Alvida Andersdotter Död 25 juli 1885
 30 Gustaf Andersson " 1
 31 Axel Andersson " afflyttad
 32 Oskar Hållander " 1
 33 Enke Anna Hållander född Lönqvist, Ekenlunda
 34 Gustaf Johanson Långgård 5
 35 hustru Christin född Lönqvist "
 36 Olaus Jonasson " 3
 37 Herner Claesson " afflyttad till Göteborg
 38 Eva Hjörting " afflyttad
 39 Natalia Johanson Långgård
 40 Clara Jonsdotter Skogshemmet afflyttad
 41 Levin Skoglund Wårnum
 42 hustru Amanda född Carlsdotter "

43 Edwin Petterson Manderöskär
 44 hustru Satalia född Gustafsdotter
 45 Johan Gustafsson Lida ~~död~~ 1884
 46 Klas Gustafson Lida
 47 Emmeli Johansdotter "
 48 Silda Johansdotter Åpanås
 49 A. P. Andersson Ekerslunda afflyttad
 50 hustru Amanda född Johansdotter afflyttad
 51 Klas Petterson Sjötorp afflyttad
 Johan Johanson Österg 5

Medlemmarnas offer till församlingen redovisas nog

1886 års inkomster till missionen
 Kassa bekänning från 1885 9. 15
 Enaelia Johansson Lida bekommit 50
 Klas Gustafson Lida betalt 1
 betalt 1
 Alvida Johansson Johanelum +
 betalt 1
 Almina Larsson Harna +
 betalt den 24 okt 1
 ränta för bortlämta pengar 10 öre
 11 75

1886 års inkomster till missionen			
2	Jönas Jönsson hule		7
	den 12 april betalt		7
4	Salomon Jönsson		6
	betalt den 7 oktober		6
6	Anders Jönsson		6
8	Wilhelm Olsson	beladt	6
9	Johan Nilsson Bäckagård		3
	Betalt den 1 april 3 kronor betalt		
10	Ewa Nilsdotter Mel-ge		2
	betalt den 5 oktober - - -		2
11	Carl Carlsson Mel-gd		2
	betalt 50 öre		
12	Anna Carlson		2
	betalt i den 18		1

14	Johan Carlsson Stafvared	5
	den 2 december betalt fem kronor	5
16	Agust Larsson Stafvared	4
	betalt den 6 mars	5
17	Eva andersdotter stafvared	betaldt ^{2.00} 1.00
18	Mathilda Nilsdotter riverhult	
	betalt den 2 maj	1
	ditto den 6/2	5
19	Lotta andersson mellungård	3
	betalt den 14 tre kronor	3
21	Anders Andersson Gjögård	2
	betaldt	2
22	Gustaf andersson	7
	btaldt	1
23	Oskar Hållander	1
	betalt	1
24	Linna andersson	betaldt 50 öre

25 Anna Hållander Ekers lunda betald 1.00

27 Gustaf Johansson töve 5
betalt den 3 mars 5

28 Olaus Jönsson töve 4
betalt den 9 juni 1) betalt 2 3

29 Nathalia Johansson töve

31 Levin Skoglund härna

32 Johan Jönsson härna — 5

34 Klas Jönsson Ormäsä

inkommet 27
inkommet den 10/3 87 Summa 71.02

1886 års utgiftter till missionen		
till Björk den 6 mars	2	
till fredr. Andersson och Bäck den 23/3	2	
till vänta på missions huset	4	
till Björk den 4 april	2	
till Björk den 2 maj	2	
till Björk den 6 juni	2	
till Winkelman	15.90	
Summa		15.90

1874 års Misions inkomst

		kron	öre
	Kassa behållning från (1873)	36	15
	Asparås J. Samuelson död		
dit	Matilda Johansson		
	Bäckagård J. Nilsson	5	
dit	Christina Fridén	1	
	Thule Jonas Svensson	5	
" "	Christina Svensson		
" "	Salomon Jönsson	5	
" "	Tola Jönsson		
	Horsfärd Johan Karlsson	5	
" "	Elisabet Karlsson		
" "	Ewa Nilsson	2	
" "	Karlotta Andersson	3	

Matilda Johansson Larsson || 1 00

Horsfareel Adolf Svensson 4

" " Matilda Svensson

" " Leander Svensson 5

Stafvareel Josefina Svensson 5
August Larsson 5

" " Klara Larsson

allmänna medel 1 4

" " Lars Larsson

" " Anna Larsson

" " Karl Larsson

Weverhult Eva Andersson 1

" " Anna Andersson 1

" " Matilda Nilsson 1

Täpne	Larsagb G. Johansson	3	50
" "	Christina Johansson		
Kamsås	G. Björling		
" "	Mina Björling		
" "	Karl Friden	1	
" "	Anneli Friden	1	
" "	Mina Friden	1	
" "	of Friden	1	
" "	Anna Friden	1	
Ekeberg	Sofia Andersson		50
Ekerstuvola	Anna Andersson		50
Lidla	Emma Johansson		
Ornåsa	G. Svensson		
" "	Josefina Svensson		
" "	Maria Karlson	1	00
Ljögården	G. Andersson	1	
" "	Anna Andersson	1	
" "	Maria Helena Andersson	1	
" "	Anna Lisa Hälander	1	
" "	Anna Hälander	1	
" "	Oskar Hälander	1	
Ollebo	Herman Johansson	1	
" "	Anna Johansson	1	

1894 års utgifter till Missionen		
Till Wallborg	1	
Pengar vid missionsmötet den 5e aguti	5	
Till reparation a missionshuset	2	
Karl Larsson Sventjunga	1	50
Karl Larsson Sventjunga	1	00
Vin Pengar	2	27
Insamlat i en summa k	101	11
afvansstämde respengar	13	47
Till Vestkustmissionen	50	
Till Vestergötland	10	
utgifvit i en summa	73	47
Kassabehållning till 1895	27	64
<u>Summa</u>	<u>101</u>	<u>11</u>

1894 reparerades missionshuset för 2 kr. Dessutom insamlades pengar till Vestkustmissionen och till Vestergötland.

Missionshuset i Romsås kom att bli missionsförsamlingens tillhörighet. Hur detta gick till formellt är inte känt. För Södra Wings Missionsförening var missionshuset tillgängligt för "en liten summa hyra för möten och större sammankomster". I årsmötesprotokollet 1921-02-11 skrivs "Beslutades att hos Fosterlandsstiftelsens missionsförening i S Wing göra förfrågan om de voro villiga att till Missionsförsamlingen erlægga en årlig hyra av 25 kr eller helst 50 kr." 1931 bygger EFS ett eget missionshus i Romsås.

1895 ändrades församlingsnamnet till "S Wings och Äspereds Missionsförsamling". Orsaken var att en del medlemmar hade bosatt sig i Äspereds socken. Bl. a. hade Anders Anderssons son Gustaf Edvin flyttat från Sjögården i Södra Ving till Vatunga Storegården i Äspered. Även om församlingens stadgar från 1883 inte innehöll något krav om lokal förankring, fanns detta kanske i minne från den första Missionsföreningens dagar.

Vid årsmötet 1934 ändrades namnet på nytt till "S Wings Missionsförsamling". Det kan noteras att Gustaf Andersson avled 1926.

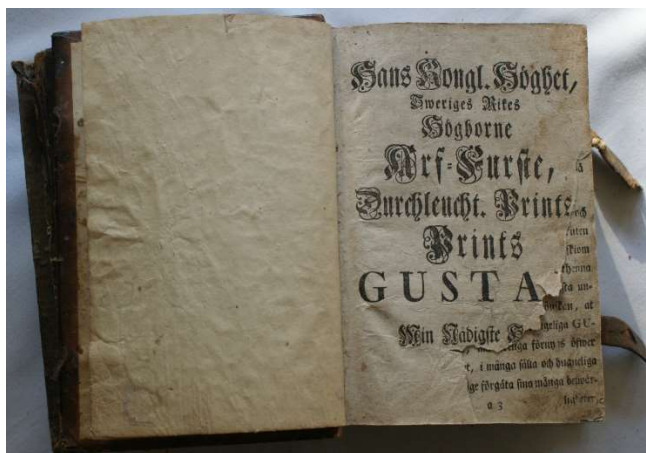
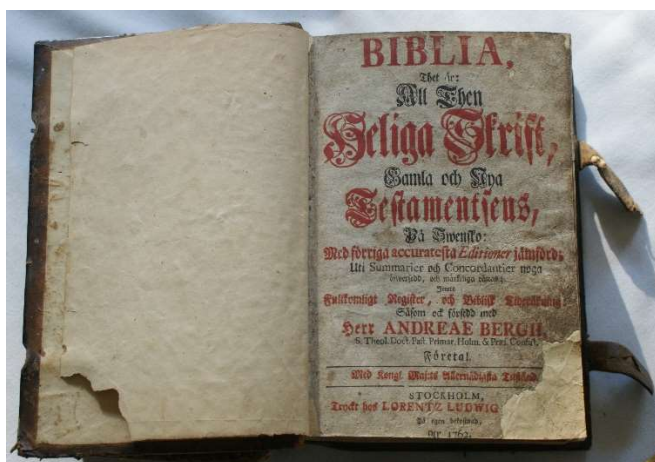
Vad man läste och sjöng

1869 avled Anders Anderssons andra hustru Anna Christina i "Blodgång". Bouppteckningen ger en komplett bild av boet. Där listas bl. a. följande

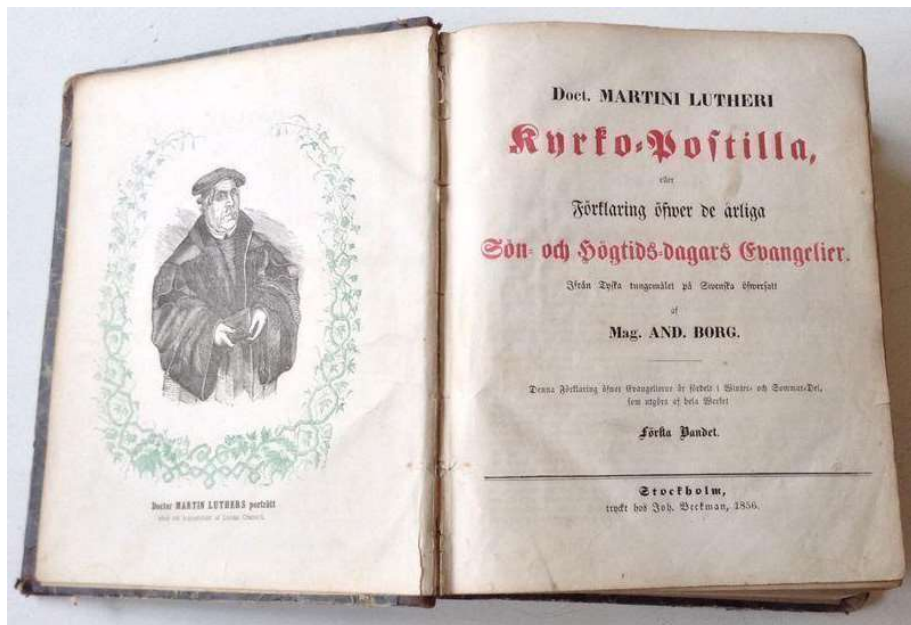
"Böcker:

2 St Biblar	3:-
1 St Doctor Luthers Kyrkopostilla	4:-
1 St Johan Arndts sanna Christendom	1:-
3 St Nya Testamenten	1:-
3 St Psalm och Evangelieböcker	1:-
Diverse mindre gamla Böcker	1:-"

1 Riksdaler Riksmünt 1866 motsvarar 62 kr i 2015 års köpkraft. Å andra sidan motsvarar det betalningen för lika lång arbetstid för en industriarbetare som 1526 kr år 2015. För en arbetare var böcker dyra.

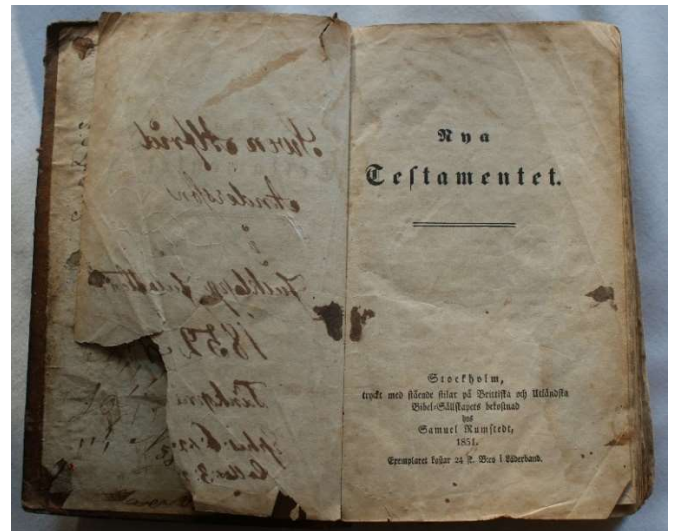
Detta är en bibel från 1762. Den har tillhört Per Bengtsson, hemmansägare i Torpa Sörby, Skaraborgs län, f 1794 d 1869. Han var Leifs mormors farfar.

Luthers Kyrkopostilla, tryckt 1856. Den blev den första boken från EFS förlag, 1860.

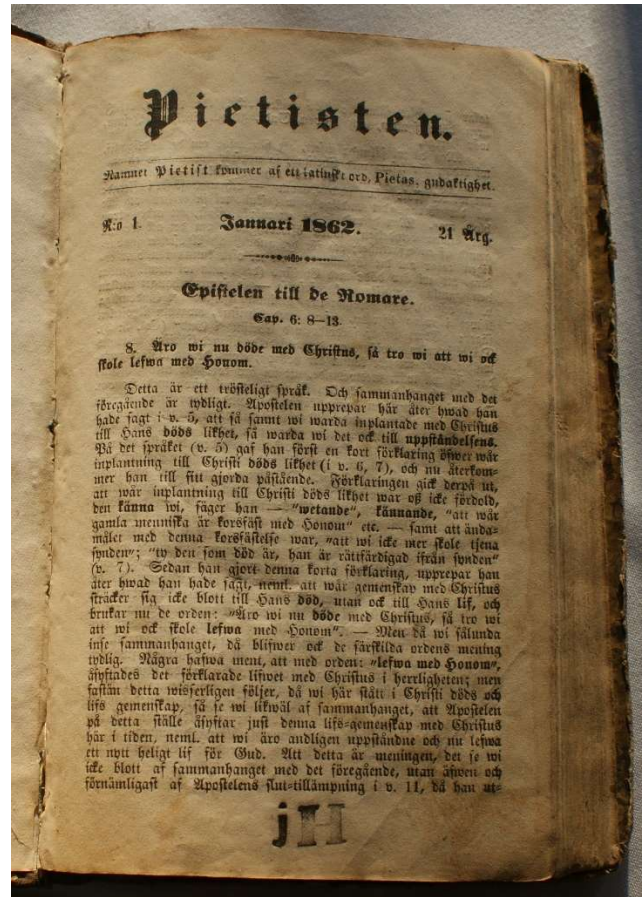
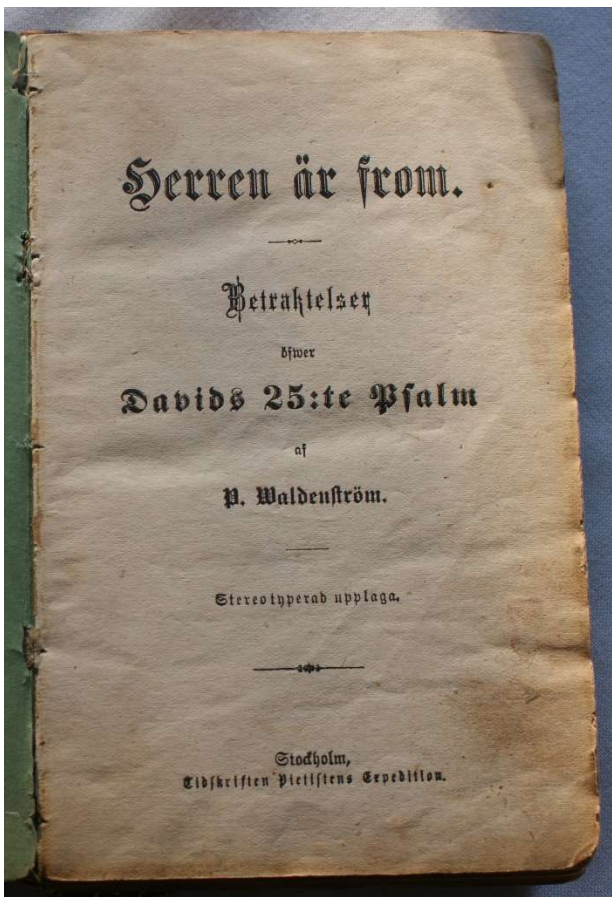

Johan Arndts Fyra Anderika Böcker om En Sann Christendom

Nya Testamentet 1851, en julkapp 1852 till Gunnels farmors morbror Swen Alfrid Andersson (Sven Alfred Lönnqvist).

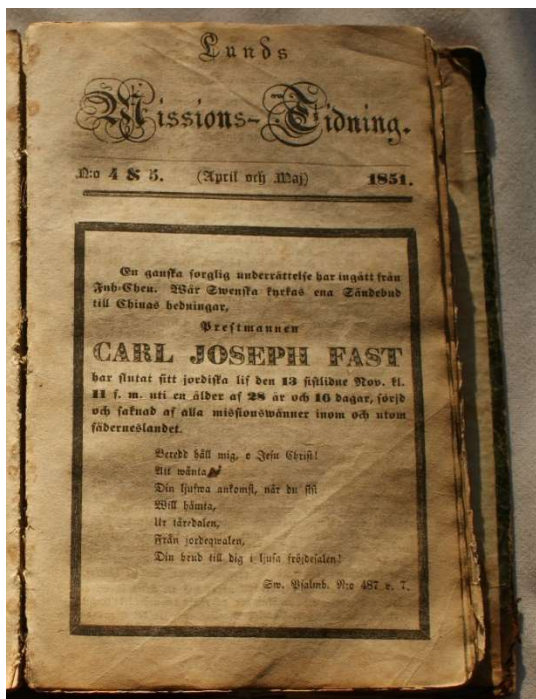
Här är ytterligare några skrifter som var vanliga hos "läsarna"

Betraktelser av P. P Waldenström från 1881 samt Pietisten från 1862.

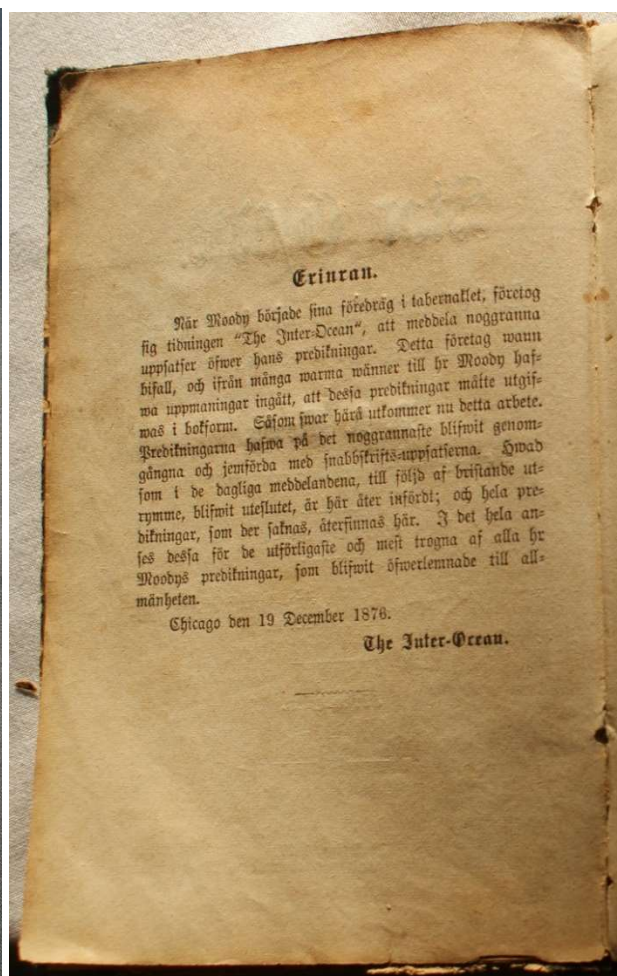
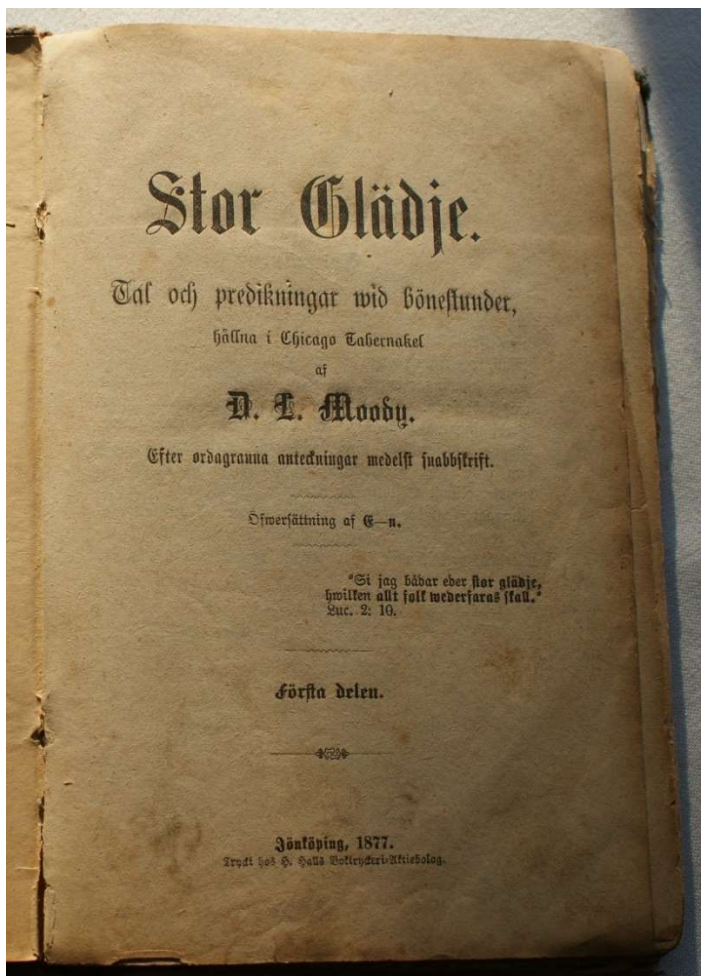
Pietisten var en svensk kristen månadstidskrift "för religiös väckelse och uppbyggelse", grundad i januari 1842 av den till Sverige invandrade skotske metodistpastorn George Scott och redigerad av Carl Olof Rosenius fram till dennes död 1868, varefter redaktionen övertogs av Paul Peter Waldenström. (Wikipedia)

George Scott kom till Stockholm 1830 som religionslärare och predikant för industrimannen Samuel Owen och de brittiska arbetarna på hans fabrik. Från 1831 predikade han även och höll möten på svenska, i strid med konventikelplakatet, vilket kom att irritera myndighetspersoner och prästerskap. Han blev så småningom utvisad.

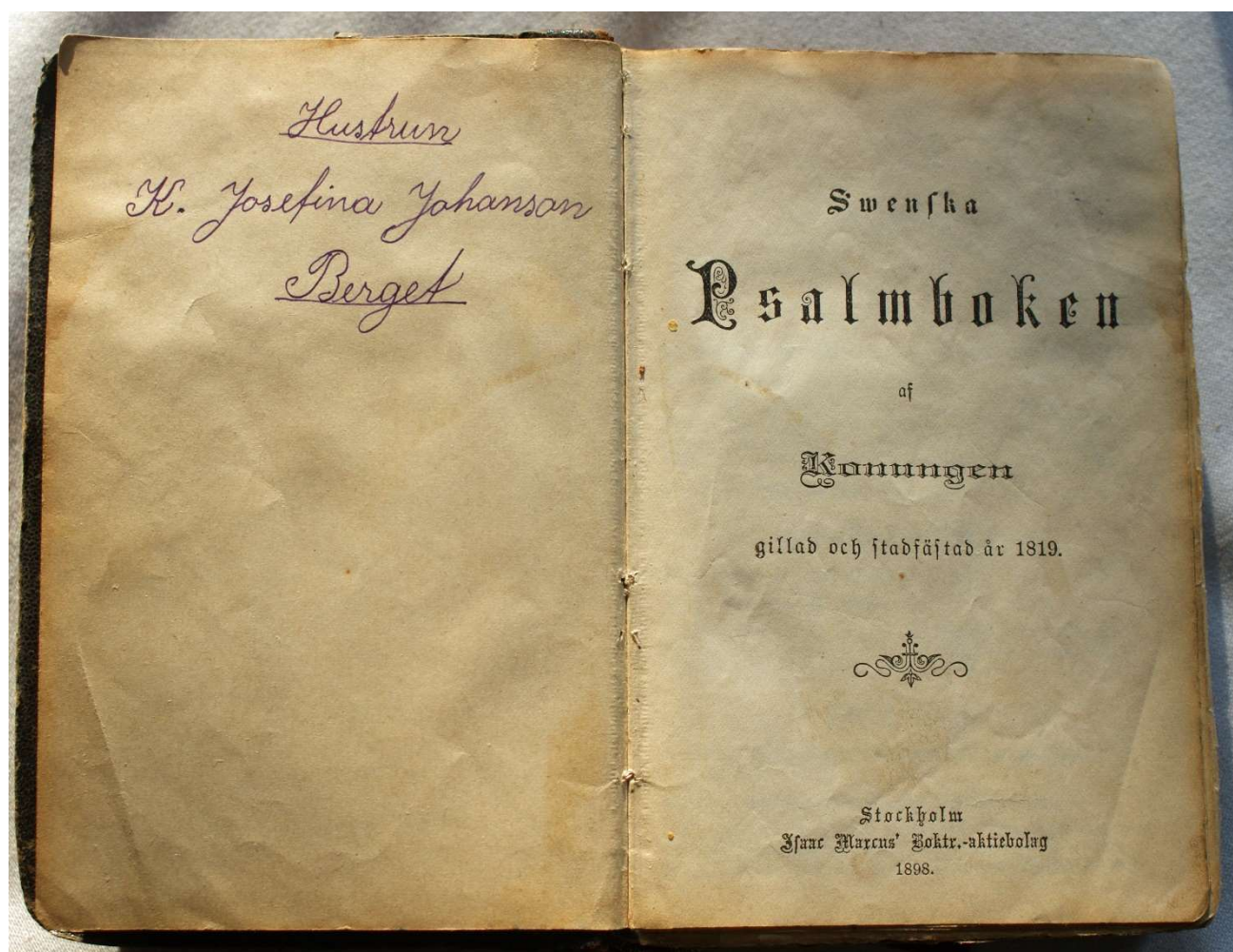
Lunds Missionstidning, liksom Bibelvänner, utgavs 1846 - 1867 av teol. dr Peter Fjellstedt, föreståndare för Missionsinstitutet i Lund.

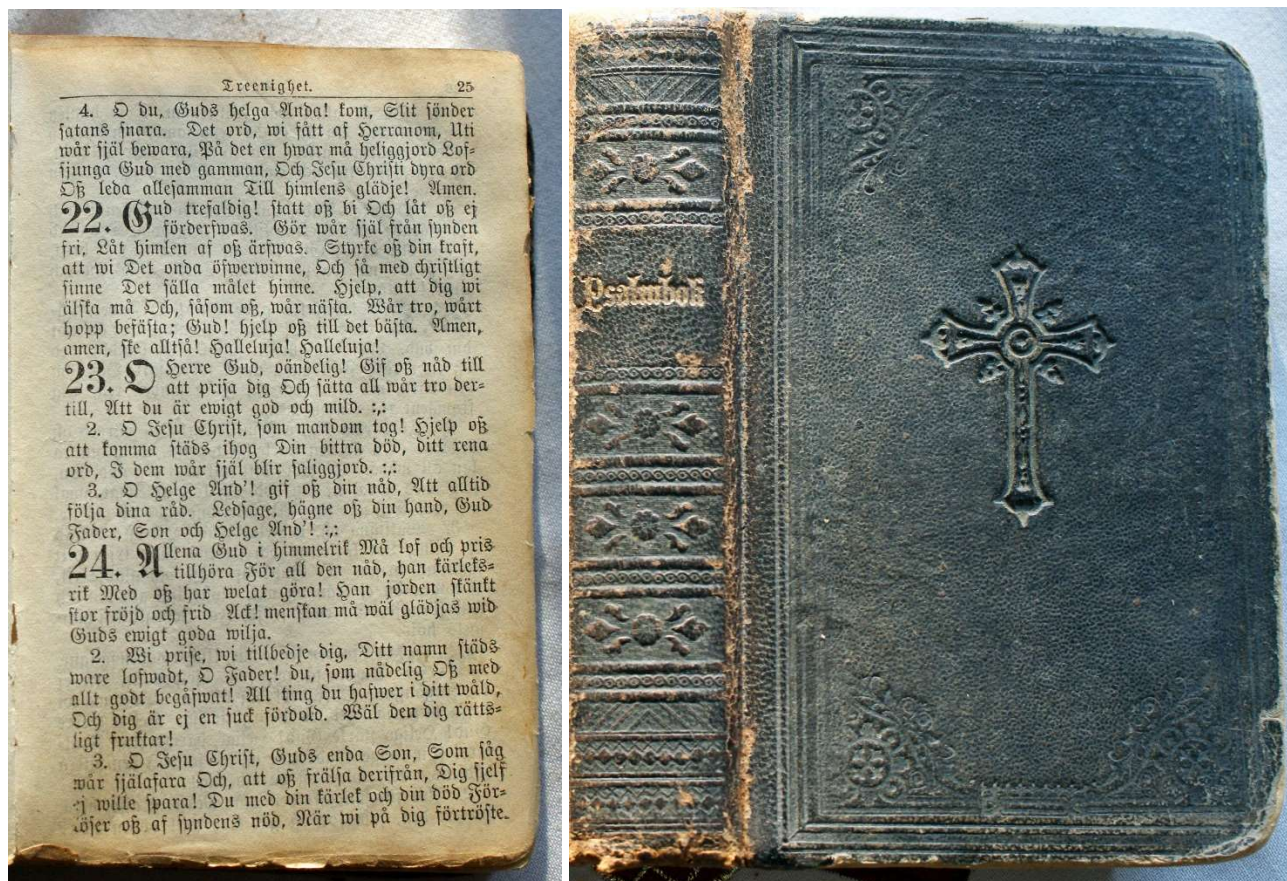
På vidstående förstasida från 1851 berättas om en ung kinamissionärs, "Vår Svenska kyrkas ena Sändebud till Chinas hedningar", tragiska bortgång vid 28 års ålder.

Stor Glädje är en predikosamling av D. L. Moody från Chicago, från 1878.

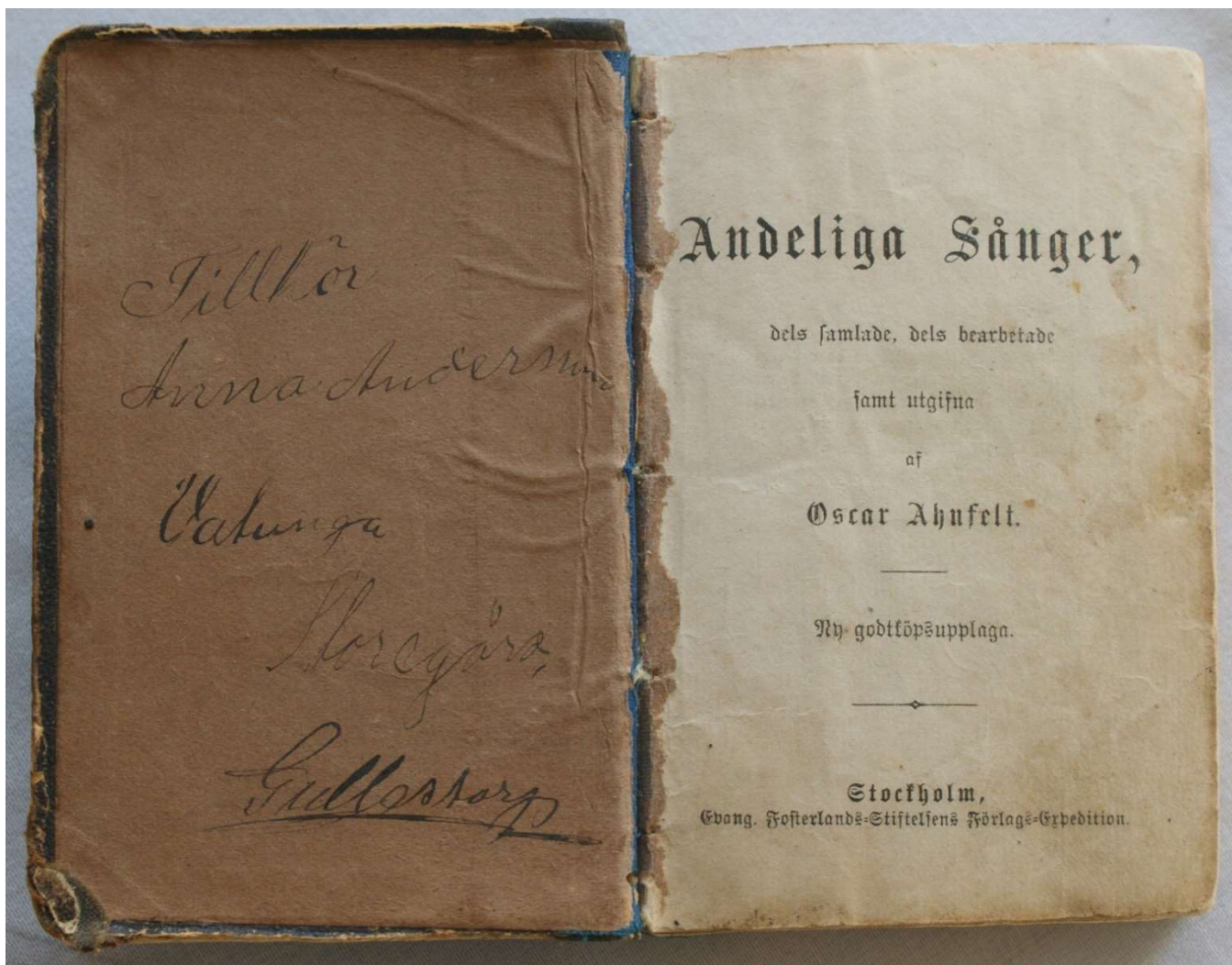
Dwight Lyman Moody var en amerikansk väckelsepredikant. Han öppnade 1856, efter en religiös väckelse, en söndagsskola i Chicago och medverkade energiskt inom storstadsmissionen och blev en av huvudgestalterna inom de stora amerikanska väckelserörelserna på 1870-talet. Genom resor till England och Skottland bidrog han även till att sprida dessa väckelserörelser till Europa. Genom sin svenske lärjunge, väckelsepredikanten Fredrik Franson fick han stort inflytande i svensk frikyrklighet vid tiden strax före sekelskiftet 1900. (Wikipedia)

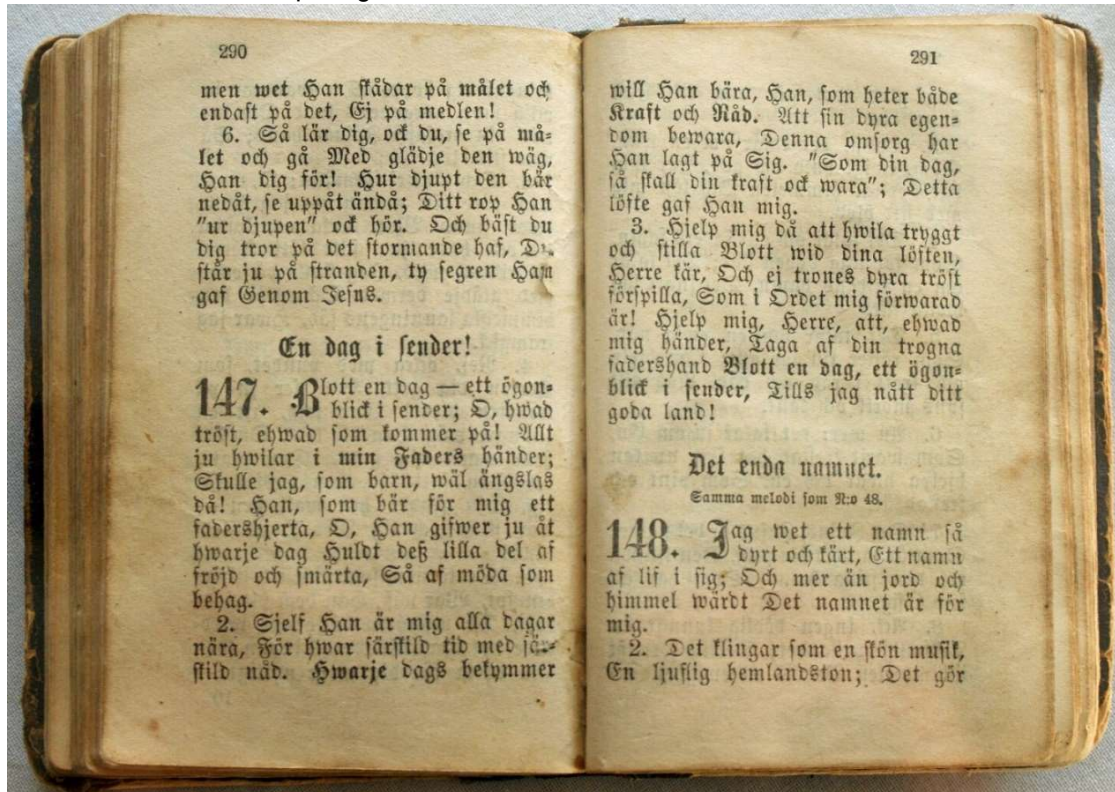

Den här psalmboken, tryckt 1898, har tillhört Gunnels mormors mor Kristina Josefina

Förutom Svenska Psalmboken använde väckelsens folk Qscar Ahnfeldts Andeliga Sånger

Detta exemplar av Oscar Ahnfelts Andeliga Sångar, tryckt 1888, tillhörde Anna Andersson, Vatunga Storegård, dotter till Anna-Lisa Lönnqvist, gift med Oscar M. Källander. Anna Andersson var Gunnels farmor.

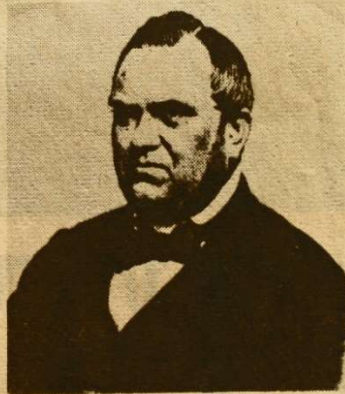
Anna Olivia Andersson, Gunnels farmor, c:a 60 år

Ahnfelts melodier är lika aktuella nu

1982

Blott en dag, ett ögonblick i sänder är en sång, som många känner till och har sjungit. När ett danskt fotbollslag en gång skulle spela en match i Amsterdam och man skulle spela den danska nationalsången, tonade "Blott en dag" ut över planen. Texten har skrivits av Lina Sandell (1832–1903) och musiken av Oscar Ahnfelt (1813–1882). Det är alltså i år 100 år sedan Ahnfelt dog. Man har sagt om honom att han gjorde väckelsens folk till ett sjungande folk.

Oscar Ahnfelt har komponerat många omtyckta sånger, som han själv sjöng till ackompanjemang på en tiosträngad gitarr. Han var bosatt i Karlshamn från 1851 till sin död 1882

Oscar Ahnfelt (1813–1882) som gjorde den evangeliska väckelsens folk till ett sjungande folk.

men gjorde omfattande resor med häst och vagn i hela Sverige, och han utsträckte också

sina resor till Norge och Danmark.

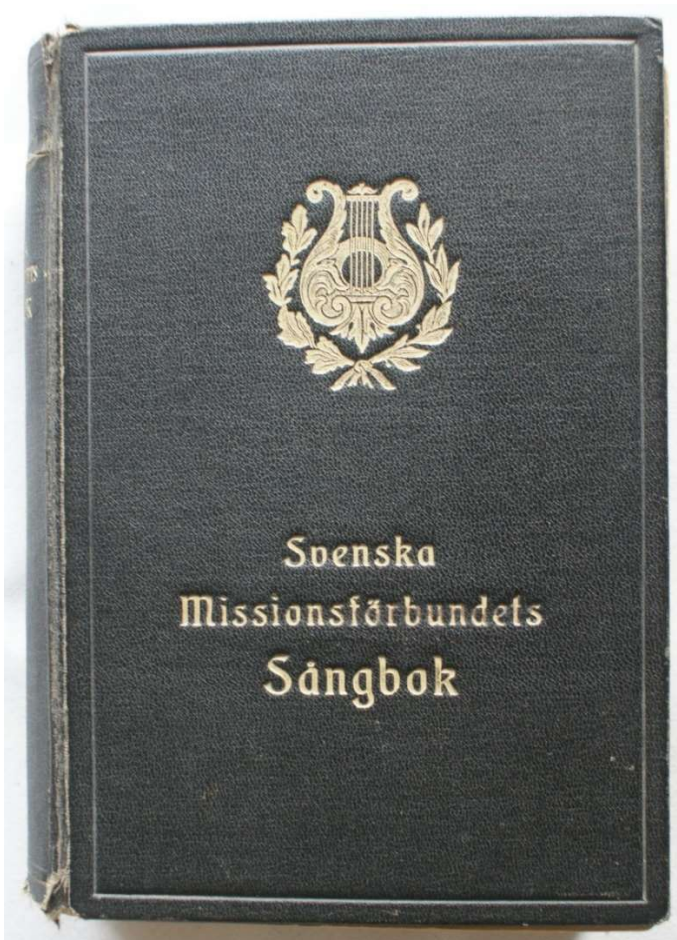
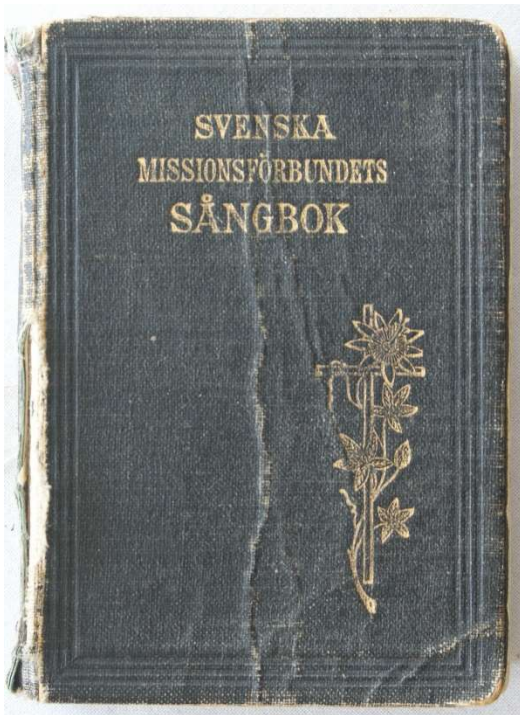
Det var den kände lekmanpredikanten i Betlehems kyrkan i Stockholm Carl Olof Rosenius (1816–1868), som fick Ahnfelt att intressera sig för andliga ting. Jenny Lind, den stora sångerskan, var också påverkad av Rosenius, och hon hjälpte Ahnfelt ekonomiskt med att ge ut "Andeliga Sånger" 1850.

I Karlshamn hölls detta vecokslut ett ekumeniskt jubileumsfirande under medverkan av bl a sångaren Artur Erikson, professor Göte Strandsjö, domprost Bengt Aberg och Ahnfelts-kören från Växjö. Arrangör var Karlshamns evangeliska samarbetsråd och tre kristna studieförbund.

ALLAN HOFGRÉN

Detta tidningsurklipp från 1982 ur en av Svea Andersons, Gunnels mors, klippböcker beskriver Ahnfelts betydelse för väckelsens sångtradition.

Svenska Missionsförbundets första sångbok utgavs 1893. Exemplaret till höger trycktes 1915. Denna saknade den kända sången "Blott en dag" från 1872 av Ahnfelt. I den andra upplagan, från 1921, fanns sången med.

Svenska Missionsförbundets sångbok från 1921

Här ser vi tre utgåvor av Svenska Missionsförbundets sångböcker.

376

N:o 339. Blott en dag, ett ögonblick i sänder!

M. kl. 258.

Något raskt. *p* *O. Ahnfelt.*

1. Blott en dag, ett ögonblick i sänder, O, vad
Allt ju vi-lar i min Fa-ders hän-der, Skul-le

Svenska Missionsförbundets Sångbok 1921

377. Blott en dag, ett ögonblick i sänder

Mkl. 264

Lina Sandell-Berg, 1865, 1872 *O. Ahnfelt, 1872*

1. Blott en dag, ett ögonblick i sänder, Vil-ken tröst, e-vad som kom-mer
2. Själv han är mig al-la da-gar nå-ra, För var sär-skild tid med sär-skild
3. Hjälp mig då att vi-la trygg och stil-la Blott vid di-na löf-ten, Her-re

Sång och Psalm från 1951, nu med en något lägre sättning.

ATT LEVA AV TRO

249 Blott en dag

1 Blott en dag, ett ögonblick i sänder, vil-ken
tröst, vad än som kom-mer på! Allt ju vi-lar

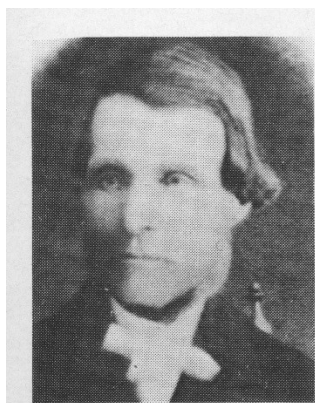
Psalmer och Sånger 2004, nu i modernare språkdräkt

Väckelsens människor.

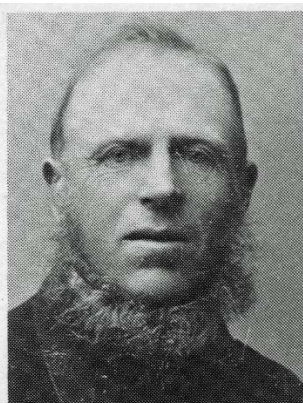
Anders Andersson och hans familj

"År 1860 predikade Jönköpingspredikanten Svenning Johansson hos Anders Andersson på Ekeberg, troligen den första lekmanpredikant som besökte socknen". Så skriver Anders Anderssons dotterson Emil Johansson i 40-årsberättelsen för Hökerums Missionsförsamling 1923. Anders Andersson var Gunnels farfars far. Hans och hans efterkommandes levnadshistoria redovisas i dokumentet "Familjen Anders Andersson och gårdarna".

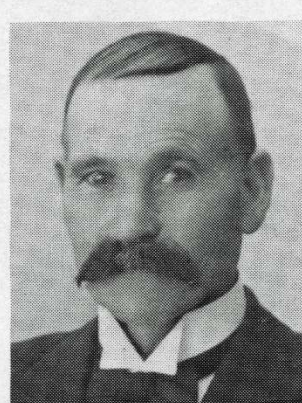
Anders Andersson blev också Missionsförsamlingens första ordförande. Han var samtidigt med i Kyrkorådet och Skolrådet.

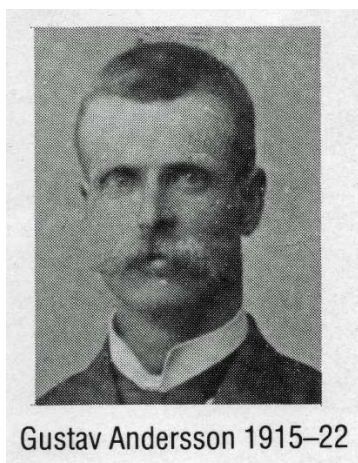
Anders Andersson 1883-92

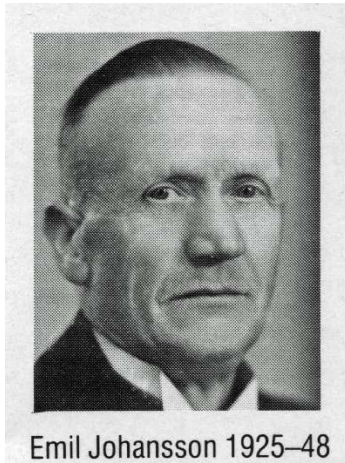
August Larsson 1893-01

C. L. Fridén 1902-14

Gustav Andersson 1915-22

Emil Johansson 1925-48

Oskar Andersson 1949-52

Gustav Andersson är son, Emil Johansson är dotterson och Oskar Andersson är sonson till Anders Andersson

Gustav Edvin avlider den 12 oktober 1926. Han begravs vid Äspereds kyrka.

Ur Svea Anderssons klippböcker

I ett urklipp från Sveas böcker berättas om "Sara på Liden" i Södra Ving. Hon föddes den 28 september 1840 och avled den 26 februari 1915. Hon var ogift. Hennes namn var Sara Lisa Persdotter. Hon står som inhysing i Församlingsboken. Liden ligger nedanför Ekeberg, på norra sidan av vägen mot Timmele.

Stugmöten hos Sara i Södra Ving

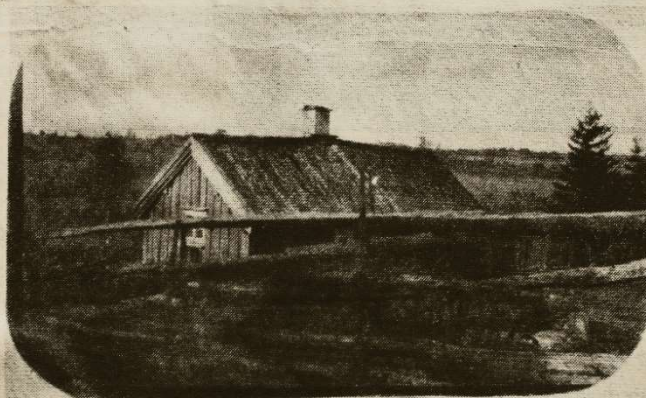
Stugmöten, husförhör, samlingar, konventiklar! De orden känner många igen och de lockar gärna fram minnen. Kanske vackra sådana, kanske också mindre glada erfarenheter. Det kunde ju som bekant vara rätt så skiftande vid dessa samlingar. Ofta var det ju trångt, varmt och långt till sista ordet för kvällen. Det var väl inte så konstigt om en och annan hade svårt att hålla sömnen under kontroll.

I varje fall hade en man mycket svårt med den saken. Han somnade till redan vid mötets början och sov gott hela tiden. Men med andras hjälp vaknade han till vid avslutningen, gick fram till predikanten och tackade hjärtligt för kvällen.

— Men ni har ju sovit hela tiden, ni har väl inget att tacka för, menade denne...

— "Jag vill tacka ändå" svarade mannen, "för hemma får jag aldrig vara i fred..."

Ja, episoderna och händelserna

kunde vara många, men ändå beundrar man dessa enkla människor som upplät hemmen för dessa folksamlingar. De ville så väl och visade det i handling. En sådan uppoffrande Kristinna var Sara i Södra Ving. Hon var mest känd under namnet "Sara på Liden". Hon inbjöd ofta till stug-

möten i hemmet och många är de som har ljusa och vackra minnen från samlingarna hos Sara.

I vår tid är det inte så vanligt att man samlas på detta sätt. Det blir väl mest i kyrkor och andra lokaler. För en del är det naturligt med regelbunden kyrkogång, andra går så där sporadiskt. Och

det kan ju finnas olika anledningar att det blir på det sättet.

Ett exempel mötte jag för en tid sedan. Den äldre damen sa att hon gärna ville gå i kyrkan, hon ville gärna gå på konserter, då hon var intresserad av sång och musik. Men jag måste vara hemma och vara åskledare, sa hon...

"ÅSKLEDARE????"

— Ja, när far och son i huset har "tagit litet för mycket" då vill det gärna blixtra till. Men är jag hemma och tar hand om "blixterna" så brukar det inte hända något allvarligt.

Ja, dessa pliktmänniskor som får försaka gudstjänster, konserter, studiecirklar och mycket annat för att vara hemma och fungera på olika sätt, också som åskledare. De är värda en eloge och nog önskar man dem en avbytare i uppgiften. Det är väl alla pliktmänniskor värda!

GÖSTA BERGLIND

I missionskyrkan hölls på torsdagskvällen en sammankomst. Då syföreningens medlemmar svarade för programmet under kvällen till vilken medlemmarnas familjer och övriga i församlingen fått särskild inbjudan. En av föreståndarinnorna för syföreningen, Gunborg Ekenvi, inledde kvällen med bibelläsning och välkomsthälsning, och därefter sjöng syföreningens medlemmar ett par sånger. Ledaren för kvällen, Nancy Henningsson, intervjuade de båda ledarinnorna för syföreningen, Greta Fridén och Gunborg Ekenvi. Av intervjun framgick bl. a. att missionsförsamlingens syföreningsverksamhet har gamla anor. Den sträcker sig tillbaka till år 1875 och märkligt nog var det män som tog initiativet till syföreningens bildande. I sam-

band med intervjun överlämnade församlingens pastor blommor till de båda föreståndarinnorna. I fortsättningen upptog programmet duettsång av Debora Håkansson och Svea Andersson, och Ulla Ekenvi läste en dikt. Arrangörerna för programmet hade ordnat en handarbetsutställning och publiken fick genom röstning avgöra vilka handarbeten som var bäst. En del små prydnadssaker för påsken såldes och Sigrid Bergving ledde denna försäljning. Vidare gjordes en insamling som tillsammans med behållning för lotterier och försäljning inbringade 450 kr. Detta belopp kommer att användas för inköp av mattor till missionskyrkan. Kvällen avslutades av pastor Henningsson som tackade kvällens arrangörer samt höll aftonbön.

Missionsförsamlingen i S. Ving fick många jubileumshyllningar

Södra Vings missionsförsamling har under veckohelgen högtidligt minnet av sin 80-åriga tillvaro. Till de enskilda mötena hade medlemmarna talrikt mött upp och vid söndagseftermiddagens offentliga sammankomst

i Hökerums missionskyrka var lokalen fylld till sista plats.

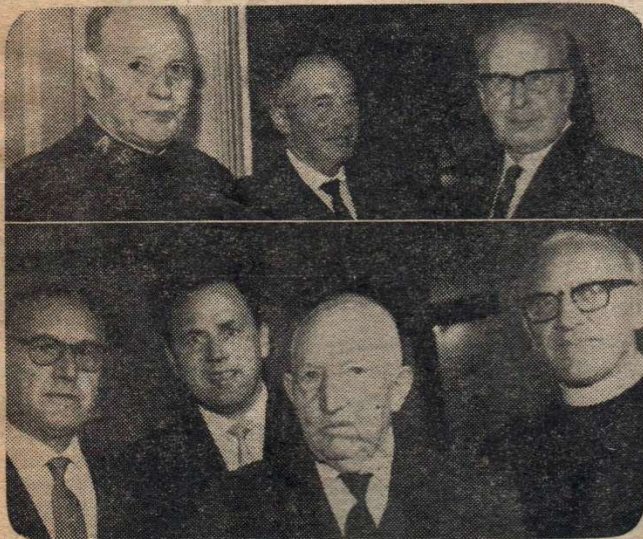
Söndagseftermiddagens möte inleddes med att sångargruppen sjöng under ledning av fabrikör Enar Bergving. Den nitiske sångledaren har lyckats samla många och goda sångarförmågor till sin kör, och detta i sin tur har även smittat av sig till församlingssången — det är inte ofta man får höra ett auditorium som så fulltaligt deltar i församlingssången som jubileumspublik i Hökerums missionskyrka.

Missionspastor Alvar Henningsson föredrog en berättelse över verksamheten under flydda decennier och för denna har Sjt tidigare utförligt berättat. Sedan framförde kommunalkamrer Sven Olof Nordin en hälsning från Hökerums kommun och erinrade om vad denna missionsförsamling kommit att betyda för bygden och önskade församlingen lycka under kommande dagar.

Distriktsföreståndare Gunde Ranekog, Alingsås, framförde sedan en varm hälsning från distriktet. Ni har under flera decennier utfört ett gott arbete för den fria andliga verksamheten i denna bygd och ni har med kraft burit fram budskapet om Guds rike, sade tal. Vi tror att ni här i Södra Ving även i framtiden kommer mer att bli en betydelsefull länk i vårt stora och omfattande församlingsarbete. En sonson till förste församlings-

ordföranden Anders Andersson, brigadör Axel Sjödin, Alingsås, framförde sin hjärtliga hälsning till den jubilerande församlingen. Vidare förekom duettsång av Gunnel och Aina Andersson och före kaffet upptogs en jubileumskollekt för församlingsarbetet.

(Forts sista sid.)

Brigadör Axel Sjödin, Alingsås, har en gemytlig pratstund tillsammans med hrr Johannes Svensson och Oskar Andersson, Nitta. På bilden därunder missionsföreståndare Joh. Gustavsson, Stockholm, pastor Alvar Henningsson, hr Nils Björling och distriktsföreståndare Gunde Ranekog.

Hr Bernt Johansson, Nitta sjunger till fröken Gunnel Anderssons pianoackompanjemang.

Hundra år i Hökerum

Hundra år har gått, hundra år i en bygd i Västergötland, så lik och olik andra bygder i vårt land. En liten grupp människor i mitten av förra århundradet bildade en missionsförening i S Ving

Inför 100-årsjubileet har man skrivit en jubileumsskrift, ordnat en liten utställning av gamla protokollsböcker, söndagsskolmaterial, delar av kaffeserviser, rart uppdukat på brickor med broderade dukar. Kära minnen för alla de, som troget deltagit i församlingens arbete.

— Mycket är borta, berättar Kristina Broman, som ansvarar för utställningen. Det mesta har sålts på loppmarknader under åren.

Kristina visar gärna besökarna på juniorföreningens protokollsböcker. — Se vilken träning ungdomarna fick på att uttrycka sig, samla ihop intryck och föra in allt under paragrafer. De fick en skollning som ungdomarna nu saknar.

Inte undra på att det förr fanns så många kristna kommunal- och riksdagsmän. De var ju tidigt vanda vid att uttrycka sig, att skriva, att våga framträda inför andra.

Så har åren gått, väldigt många av bygdens barn har fått sin första bibelundervisning i församlingens söndagsskolor. Många och ibland långa predikningar har hållits i missionshusen och bönerna och lovsångerna har aldrig tystnat. Och i de gamla böckerna ser man att där är farfar och där är mor, sondotter och syskonbarn, måg och kusin. Missionshusen, arbetet, mödan, gemenskapen och tron går så ofta i arv. För det som är värdefullt vill man ju gärna vårda, ge vidare till dem man håller av.

ANKI LINDSTRÖM

AB BYXMAN

520 15 HÖKERUM

ENAR BERGVING
DIREKTÖR

Tel 033/741 67, 742 00

Källor:

Hökerums Missionsförsamlings arkiv med hjälp av Majvor Sigvardsson
Hökerums Missionsförsamling 100 år 1883-1983
Missionshus och Missionskyrkor i Ulricehamn, Bollebygd, Mark
Södra Ving då och nu – Södra Vings hembygdsförening
Lundin Web Site – Annika Höstmad
Historiska kartor – lantmateriet.se
Per Wessbo: Bild från Ekeberg
Wikipedia.se